

Biblioteca universitară în societatea informațională

Viorica Dicu

Civilizația umană experimentează în prezent o nouă etapă care implică folosirea intensivă a informației în toate sferile activității și existenței umane, cu impact economic și social major. Informația reprezintă în prezent, alături de elemente vitale ale vieții, o cerință fundamentală a existenței

umane, fiind considerată hrană a spiritului.

În condițiile impuse de aderarea la Uniunea Europeană, bibliotecile universitare sunt orientate spre asigurarea indicatorilor calitativi ai procesului de învățământ și cercetării științifice. Biblioteca universitară trebuie să aplice și să dezvolte tehnici și tehnologii moderne în conformitate cu cerințele societății informaționale. Învățământul superior are un rol hotărâtor în dezvoltarea societății informaționale bazate pe comunicare și aplecare către interesul fiecărui participant la acest proces.

Comunicarea, informarea, instruirea permanentă a bibliotecarilor în domeniul tehnologiilor informării și documentării, reprezintă factori esențiali în procesul de modernizare și evoluție continuă a bibliotecilor. Bibliotecarul trebuie să fie un bun pedagog, să identifice cu ușurință sursele de informare, să fie un bun educator în folosirea și diseminarea informației, în înțelegerea utilizatorilor și instruirea acestora.

Orientarea spre servicii trebuie să reprezinte preocuparea fiecărei biblioteci universitare, în sensul în care aceasta să poată identifica existența informațiilor solicitate de utilizatori, dar și procurarea lor într-un interval de timp corespunzător.

În condițiile în care bibliotecile universitare nu mai sunt singurele care gestionează informația, viitorul acestora depinde de modul în care vor reuși să-și adapteze colecțiile și serviciile nevoilor utilizatorilor. Bazele de date proprii, cataloagele informatizate, au un rol important în activitatea bibliotecii universitare. Ele pot fi accesate din orice zonă de pe glob și trebuie să asigure gestiunea intelectuală și documentară a colecțiilor, să pună în valoare colecțiile bibliotecii, să asigure schimburile și cooperarea prin realizarea de cataloage colective și politici de achiziție.

Conceptul *Open Access*, apărut în anul 2000, permite accesul liber la informația științifică de pretutindeni, este deschis către rezultatele proiectelor și cercetărilor, oferite gratuit de cercetători pentru comunitatea științifică. O acțiune asemănătoare se desfășoară într-un mare număr de universități din Europa care, prin propriile platforme electronice, îi

oferă acces gratuit la propriile publicații în format electronic (anale, disertații, teze de doctorat, etc.). În ceea ce privește accesul la informația veche existentă în documentele bibliotecilor, au loc proiecte de amploare cu privire la digitizarea acestor texte, acolo unde există și punerea lor în *Open Acces*.

Comunitatea *Kosson* reprezintă de asemenea un spațiu de informare pentru specialiștii români din domeniul științei informării, pentru studenții care sunt interesați de noi tehnici și tehnologii de gestionare și comunicare a datelor, în general pentru fiecare cetățean care dorește să se informeze. Accesul deschis la cercetare, resurse educaționale și date de cercetare sunt acțiuni la nivel global susținute de IFLA în cadrul Planului Strategic din perioada 2010-2015. Bibliotecile universitare au un rol foarte important în dezvoltarea accesului deschis prin competențele pe care le au în constituirea depozitelor de date, procesarea datelor, diseminarea conținutului digital.

Sistemul *eLearning* se dezvoltă în toate structurile de învățământ, studenții având posibilitatea de a accesa documentele on-line în orice moment, dar și de a purta discuții interactive între studenți și profesori. Fenomenul *eLearning* se dezvoltă datorită cererii în creștere pentru învățarea în forme alternative celor tradiționale, exprimată atât de generația tânără, cât și de generațiile care au trecut de vârsta școlară.

Conceptul *Information Literacy* reprezintă capacitatea grupurilor de utilizatori (cercetători, studenți, cadre didactice) ce aparțin bibliotecii științifice, de a interacționa eficient cu informația electronică. De aceea se impune consilierea utilizatorilor cu privire la utilizarea cataloagelor electronice și a instrumentelor de căutare. În cadrul unor universități europene și americane, astfel de cursuri sunt obligatorii și fac parte din curricula universitară.

Este foarte important ca România să dezvolte o strategie de digitizare la nivelul instituțiilor de învățământ superior pentru ca rezultatele cercetării românești să fie cunoscute și diseminate la nivel internațional. Bibliotecile vor continua să existe, dar nu se vor limita doar la rolul de intermediere între resursele de informare și utilizatori, ci se vor implica tot mai mult în cercetarea și dezvoltarea cunoașterii, în construirea bazelor cunoașterii și în transferul cunoașterii.

Bibliotecile universitare, pentru a supraviețui, trebuie să se adapteze noilor cerințe, să devină punctul central al documentării științifice, să contribuie la îndeplinirea obiectivelor majore ale învățământului superior care, la rândul său, contribuie la dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.